

I Erkendelse af, at den i den gældende Ret fordrede Kontrasøgsmålsform som oftest kun er en tidsspildende Formalitet, opstiller Udkastet den Regel, at en Modfordring i processuel Henseende betragtes og behandles som en Del af Forsvaret, og det selv om selvstændig Dom for samme ønskes. Der behøves saaledes hverken Forligsmægling (§ 139) eller Stævning i Anledning af Modfordringen. Angaaende Rettens Competence til saaledes at give selvstændig Dom, jfr. § 8.

§ 86.

Den egentlige Betydning af den her givne almindelige Regel om *Betsplejens Mundtlighed* er den, at overalt, hvor der i Udkastet tales om, at Parter, Vidner eller andre ytre sig, forklare, begære osv. uden nærmere direkte eller indirekte Angivelse af Formen derfor, betyder det, at saadanne Ytringer, Forklaringer, Begæringer etc. fremsættes mundtlig. I nær Sammenhæng hermed foreskrives i § 104, at Rettens Afgørelse træffes paa Grundlag af den mundtlige Forhandling og Bevisførelse.

At dog en vis Benyttelse af Skrift maa træde hjælpende til, er under Nutidens Forhold selvfølgelig. I saa Henseende kan særlig fremhæves,

at Stævning og andet, der skal være Genstand for en egentlig Forkyndelse, maa foreligge i skriftlig Form (§ 71) ligesom den skriftlige Form ordentligvis vil være at benytte ved Meddelelser efter §§ 80 eller 81,

at Proceduren for Landsret understøttes ved et skriftligt Grundlag (jfr. navnlig Reglerne om Skriftveksling i §§ 203—10 og 219 in fine),

at der navnlig af Hensyn til Appelmuligheden finder en temmelig omfattende Protokollation Sted angaaende, hvad der foregaar for underordnet Ret (jfr. Bemærkningerne til §§ 62—64),

at et skriftligt Grundlag kræves ved Intervention, § 227,

at Kære i Reglen er helt skriftlig, § 269, jfr. § 289,

at den, der ønsker en Sag genoptaget ved Landsret, saavel som den, der ønsker en ekstraordinær Vidneførsel foretaget, maa indgive skriftlig Begæring til Retten, § 222 og § 171,

at Indstævnte i visse Tilfælde maa fremlægge en skriftlig Erklæring for Højesteret, § 252, 1ste Stykke,

at en Sag saavel ved Underret og Landsret som ved Højesteret undtagelsesvis kan udgaa til helt skriftlig Behandling,

§§ 234—42, jfr. § 282, og §§ 250 og 263, samt

at alle Domme, Kendelser og øvrige Beslutninger skulle bringes i skriftlig Form, § 64 og 102, 3die Stykke.

Derhos maa nævnes, at Udkastet vel i det hele gennemfører den vigtige Hovedregel, at *Bevisførelsen* foregaar *umiddelbart* og altsaa mundtlig for de dømmende, men at heller ikke denne Regel kan gennemføres helt ud, f. Eks. fordi vedkommende Vidne ej er pligtigt at møde saa langt fra sit Hjemsted, eller saadant Møde vilde medføre Ulempe eller Bekostning, der ikke vilde staa i rimelig Forhold til Sagens Genstand eller den Betydning, Vidnesbyrdet kan antages at have for Sagens Oplysning (§ 149), ligesom man ogsaa saa vidt muligt søger at undgaa fornyet Vidneafhøring i Appellen. I saadanne Tilfælde maa følgende Vidneforklaringerne etc. bringes i skriftlig Form, for senere at kunne oplæses.

§ 88.

Den store Myndighed, der her er indrømmet Rettens Formand (eller vedkommende Enkeltdommer, jfr. § 61) er uundværlig under en mundtlig Procedure, naar denne ikke skal ende i Forvirring eller urimelig Vidtløftighed. Saadan Myndighed er derfor ogsaa tillagt Rettens Formand overalt, hvor mundtlig Procedure anvendes. En Garanti mod dens Misbrug ligger saavel i Retsmødernes Offentlighed som i den overordnede Rets Censur (jfr. §§ 123, 243 og 265).

§ 89.

Medens Paragrafens 1ste Stykke kun foreskriver, hvad der allerede i den nuværende Proces opstilles som Pligt for Parterne, nemlig at erklære sig bestemt og utvetydig, indeholder dens 2det Stykke en Regel, der i nær Sammenhæng med den af Udkastet opstillede fri Bevisbedømmelse udtrykkelig tager Sigte paa at komme bort fra overdrevne Krav paa Benægtelsernes Specificeren og Læren om, at Ufuldstændighed og Utydelighed ubetinget giver Modparten en Ret til at fordre det paagældende Punkt anset for indrømmet. Bestemmelsens Hensigt er saaledes at medvirke til at udløse Processen af den Formalisme, hvori bl. a. de nævnte Omstændigheder have ført den ind, og gøre den fri og naturlig, idet Meningens sættes over Ordene, og den Ubestemthed i Formen, der aabenbart skyldes beregnet Tilbageholdenhed, bedømmes strengere end den,